

Posudek vedoucího na magisterskou práci Ketevan Achvlediani š Gruzínsko-ruské vztahy v období let 2004-2011š

Jak napovídá název, práce se zabývá posledním obdobím vztahů mezi Gruzii a Ruskou federací, které započalo tzv. revolucí ršší v posledních měsících roku 2003 a našlo svou zatím nejdramatičtější zápletku v tzv. pštidenní válce v srpnu 2008. Základní otázka se týká možnosti urovnání vztahů mezi těmito dvěma zeměmi a role mezinárodního společenství, především zemí a organizací euroatlantického okruhu.

Autorka vsazuje líčení událostí posledního období na hlubší historické pozadí sahající až k počátkům druhého tisíciletí před naším letopočtem. Od oné doby až dodnes je geopolitické postavení Gruzie v nejobecnějších rysech stejné: malá země ve strategicky důležitém regionu, o jehož kontrolu mají síly mohly by mít zájem blízké velmoci – a šjíl to byla Osmanská, Perská a Ruská říše v minulosti nebo Ruská federace a USA v současnosti.

Po připomenutí některých klíčových událostí sovětské éry a devadesátých let, v nichž mají své kořeny oba etnicko-teritoriální konflikty, kolem nichž se točí současný vztah Gruzie a Ruska, přistupuje autorka k podrobnému líčení různých fází těchto konfliktů v letech 2004 až 2011. V závěru si klade otázku dalšího vývoje především s ohledem na Obamu v pokus o šresetě vztahů s Ruskem a na postoj EU k rusko-gruzínským vztahům. Ve svém celkovém zhodnocení je na jedné straně kritická k nedostatečné podpoře USA a EU Gruzie proti Rusku, na straně druhé uznává, že oba tyto západní hráči svým kooperativním postojem k Rusku především souhlasné podpoře gruzínských nároků na územní svrchovanost otevírají možnost budoucího vyřešení konfliktu.

Práce má přehlednou strukturu a do jisté míry se jí daří naplnit základní úkol, jímž je shrnutí a analýza základních empirických skutečností jejího předmětu – rusko-gruzínského konfliktu a možnosti jeho řešení. Zároveň však práce trpí závažnými vadami, které plynou především z neschopnosti postihnout nejnižší úroveň konfliktu – tedy gruzínsko-jihoošetšské a gruzínsko-abchazské vztahy – nejen z pohledu gruzínského, ale také z pohledu jihoošetšského a abchazského strany. V důsledku tohoto jednostranného zájmu jsou pak tyto konflikty redukovány na spor mezi neo-imperiálními nároky Ruska a národně-teritoriálními nároky Gruzie. Tento aspekt je naprosto nepopíratelný, ale dobrá analýza by měla ukázat, jak se Rusku více či méně daří roubovat své zájmy na vojenskou kontrolu pohraničních oblastí Gruzie na etno-teritoriální konflikt v tětinové Gruzie s jejími menšinami.

Tento nedostatek se projevuje ve dvou důležitých opominutích. Především autorka nepodává přesný popis příčin vzniku abchazského a jihoošetšského konfliktu v devadesátých letech: vyhýbá se analýze vztahů mezi etnickými menšinami v těchto oblastech a Gruzii, případně jejich ústřední vládou a jejími představiteli o správě těchto oblastí a menšin. A za druhé při popisu Saakašviliho iniciativ řešení těchto konfliktů z let 2004 až 2008 reprodukuje pouze jazyk a pozici oficiálních dokumentů, aniž by se pokusila zhodnotit, do jaké míry tyto návrhy, které skutečně znají pozitivně (například slibují federalizaci, kulturní autonomii a právo veta sporných oblastí v důležitých otázkách), mohly znít v dané situaci důvodně pro druhé strany.

V práci je šada nepřesných, zkratkových a těštko srozumitelných formulací, které pravděpodobně plynou z toho, že řečtina není mateřským jazykem autorky, a proto bych navrhol šhovívavost v jejich posuzování. Výše zmíněný analytický nedostatek je však závažnější: způsobuje, že text zní místy spíše jako propagační materiál gruzínské vlády než jako magisterská práce. Tento nedostatek mohl být odstraněn, kdyby autorka s dostatečným předstihem dodala práci k posouzení a kritice vedoucímu práce. Bohužel náhlá vážná nemoc a posléze úmrtí v její nejbližší rodině způsobily, že toho nebyla schopna ani v posledních týdnech před jejím odevzdáním. Přávě s ohledem na tuto tragickou okolnost a také na

skutečnost, že autorka má poslední možnost ukončit magisterské studium, navrhuji, aby byla práce navzdory svým nedostatkům ohodnocena jako *dobrá*.

Prof. Pavel Bara